

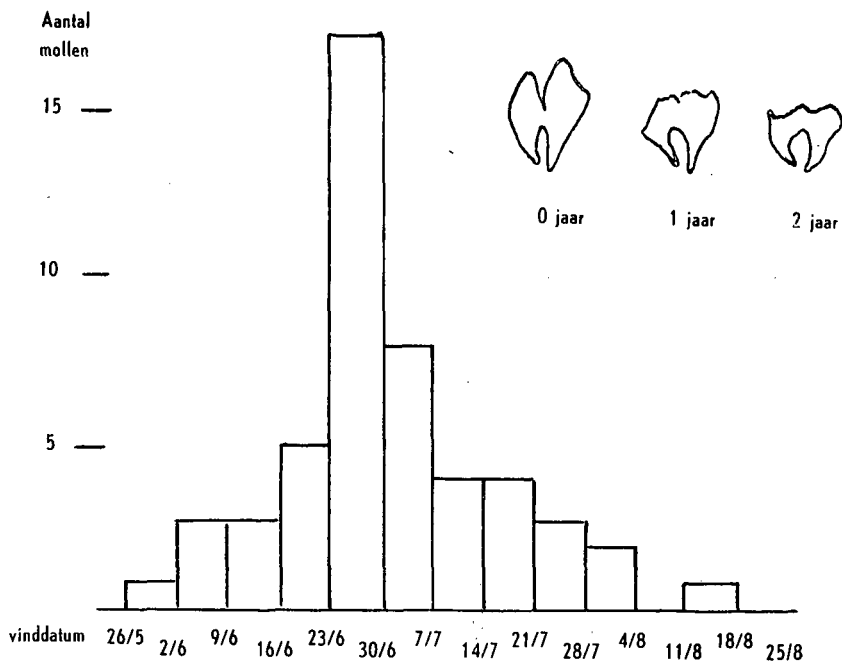
Mollen als verkeersslachtoffers

In het voorjaar werd o.a. in Natura verzocht door het verkeer gedode mollen op te zenden naar het Instituut voor Oecologisch Onderzoek te Kampen, waaraan door onze leden is voldaan. De heer Haeck zond ons een kort verslag van zijn onderzoekingen, dat we hieronder te uwer informatie en aanmoediging opnemen.

Nadat gedurende enkele maanden kleine postpakketjes op ons laboratorium werden bezorgd en de meer of minder frisse inhoud van deze pakjes door ons is verwerkt — de schedels geprepareerd en de kiezen bestudeerd —, kan ik u de resultaten van dit onderzoek aan de op de weg gevonden mollen mededelen.

De aanleiding tot het verzoek om medewerking aan andere weggebruikers vormen de gegevens die zijn verzameld door het R.I.V.O.N. te Bilthoven. Door medewerkers van dit Instituut zijn gedurende vijf jaar de waargenomen overreden zoogdieren en vogels genoteerd. In deze vijf jaar werden 107 mollen geteld over een afstand van ruim 43.700 km. In de maanden juni en juli werden ongeveer viermaal zoveel mollen gesignaleerd als in andere maanden, en, daar dit overeenkomt met de tijd dat de jonge mollen zelfstandig worden, zouden we graag zekerheid willen hebben over de leeftijd van de in de zomer gevonden overreden mollen.

In de periode van 26 mei tot 25 augustus ontvingen we 51 verkeersslachtoffers. Verder werden er 3 mollen opgestuurd, die door poes of hond waren gevangen, en 10 mollen die in klemmen waren gevangen of waarvan de doodsoorzaak onbekend is. In de figuur zijn de op de wegen gevonden mollen gerangschikt naar de week waarin ze werden gevonden. Hieruit blijkt, dat eind juni begin juli het grootste aantal zich-onderweg-bevindende mollen werden gesignaleerd. Bij de ontvangen mollen waren 31 mannetjes, 25 wijfjes en 8 waarvan het geslacht niet was na te gaan door beschadiging.

In de figuur is ook schematisch aangegeven hoe aan de vorm van de kiezen de leeftijd is te schatten. Bij een jonge mol zijn de punten van de kiezen spits en gaaf; bij een volwassen mol, van één jaar of ouder, zijn de punten afgesleten. Daar een mollenpaar in het voorjaar gemiddeld vier jongen krijgt, zijn er theoretisch in de zomer tweemaal zoveel jonge als oude mollen. Nu blijkt van de 51 op de weg gevonden mollen slechts één exemplaar volwassen te zijn. Dit is dus een duidelijke aanwijzing dat vooral de jonge mollen in de zomer op zoek gaan naar een ander woongebied. Tenminste, we kunnen zeggen dat dit deze zomer het geval was.

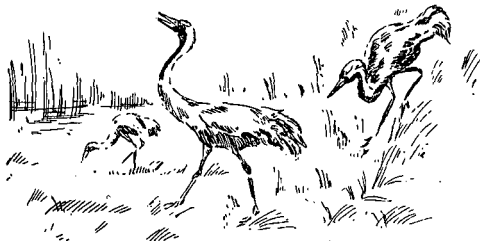
Voor we meer kunnen generaliseren is het gewenst ook gegevens van een ander jaar te hebben. Graag zou ik daarvoor weer om uw medewerking willen vragen. Dan zou ik ook graag door poes of hond gevangen mollen ontvangen, en mollen die in tuinen en weilanden e.d. werden gevonden. Het is mogelijk de periode waarin katten mollen vangen iets vroeger begint dan de tijd dat de jonge mollen wegtrekken. Ook is het mogelijk dat in een droge zomer de jonge mollen, door voedselgebrek, korter in het gebied van de moeder kunnen blijven dan in een natte zomer. U ziet, er zijn meer vragen, waarop met meer gegevens misschien het antwoord is te geven.

Kortom: dode mollen blijven welkom op het onderstaande adres!

Tot slot van dit korte verslag dank ik gaarne hartelijk allen die hun medewerking hebben verleend.

J. Haack

Instituut voor
Oecologisch Onderzoek
Burgwal 86, Kampen.

Kraanvogels in Zeeuws-Vlaanderen

Op zaterdag 9 november j.l. zagen wij, dhr. K. Dooms, W. Hendrikse en ondergetekende, allen uit Middelburg, tijdens een tocht door West Zeeuws-Vlaanderen om 9.15 uur tussen Breskens en Hoofdplaat, nabij het dorpje Sasput, 20 kraanvogels, waarvan 7 juv. fourageren op bouwland waarop wintertarwe stond. Tot op ca. 80 meter konden wij de prachtige vogels benaderen. Door onze sterke 8 x 40 Prisma kijkers konden wij toen bij sommige exemplaren zeer duidelijk de rode vlek op hun kruin zien. De vogels deden struisvogelachtig aan, zoals ze zich daar bewogen op het akkerland. Steeds stonden er een paar „op wacht” met lange uitgestrekte halzen. Zodra deze gingen fourageren staken weer een paar andere collega's hun fraaie kop de lucht in en speurden de omgeving af op zoek naar mogelijk gevaar. Hoewel in de vogelboeken staat, dat kraanvogels „uitermate schuw” zijn, vonden wij dat toch niet. Voorzichtig konden wij ze naderen. De afstand werd steeds korter, hoewel we op het vlakke, boomloze land geen enkele dekking hadden. Tot op 300, 200, 100, 90 en later zelfs tot op ca. 80 meter konden wij deze „kranige kranen” besluipen. Toen vloog er één op, doordat een landbouwtractor, die aan de andere zijde van hen op de akkers reeds geruime tijd bezig was, schijnbaar te snel keerde. Een tweede vloog de lucht in, gevolgd door de derde. Daarna gingen ze één voor één luid trompetterend voor onze verbaasde ogen (het was de eerste maal dat wij kraanvogels zagen) in een buitengewoon mooie vlucht omhoog. Schijnbaar radeloos vlogen ze een tijdje rond, alsof ze van plan waren weer neer te strijken. Maar dat was slechts schijn, want op een gegeven moment zaten ze 30 meter hoog en vlogen ze in een bijna volmaakte V-vorm nog vrij snel uit het gezicht. Het blijft een raadsel hoe het mogelijk was, dat ze zo ineens achter elkaar in een fraaie V vlogen!

Nadat de vogels waren weggevlogen stelden wij een nader onderzoek in op het bewuste perceel wintertarwe. We konden echter niet constateren wat of de kraanvogels daar hadden geconsumeerd. Schade aan de wintertarwe hebben wij niet gezien, zoals later wel beweerd is door de eigenaar van de tarwe. Hij belde mij later n.l. op en beweerde, dat